

Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi

Academic Journal of History and Idea

Prof. Dr. Hüseyin SEVER
Armağan Sayısı

ISSN: 2148-2292

Cilt/Volume Sayı/Number Yıl/Year
5 17 Ek 2018

Aralık/December

Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi

Academic Journal of History and Idea
Академическая История и Мысль

Cilt / Volume/ Том
5

Sayı / Number / Номер
17 Ek

Yıl / Year/ Год
2018

ATDD ©

Tel/Tel/ Тел
+90 533 310 2773

E-posta / E-mail / электронная почта
akademiktarihvedusunce@gmail.com,
akademiktarihvedusunce@yandex.com

Web /Веб-Сайт
http://dergipark.gov.tr/atdd,
<http://www.akademiktarihdusuncedergisi.org/>

Türkiye / Turkey / Турция

İmtiyaz Sahibi / Published By/ Учредитель

Hakan Yılmaz

Editörler/Editors/Редакторы

Prof. Dr. Yusuf Kılıç, PAU.,Turkey
Doç. Dr. İrade Memmedova,AMEA,Azerbaijan
Dr. Halil İbrahim Demir,MAKU., Turkey
Dr. Öğr. Üyesi Hilal Şahin, GU, Turkey

Editör Yardımcıları/Helpful Editors/Заместители редактора

Prof. Dr. Turgut Tok, PAU.,Turkey
Prof. Dr. Fikri Gül, PAU.,Turkey
Prof. Dr.Mithat Aydın, PAU.,Turkey

Danışma Kurulu/ Advisory Board /Консультативный Совет

Prof. Dr. Yagub Mahmudov, AMİA, Azerbaijan
Prof. Dr. Tofiq Necefli, AMEA, Azerbaijan
Doç. Dr. Güntekin Necefli, AMEA, Azerbaijan
Dr. Öğr. Üyesi. Abdurrahim Tufantoz, Y.Y.UNIV.,Turkey
Prof. Dr. Minaxanım Tekleli (Nuriyeva), KAF. UNIV., Azerbaijan

Yayın Kurulu / Editorial Board / Редакционная Коллегия Журнала

Hakan Yılmaz, Turkey
Prof.Dr. Peter Golden, Rutgers UNIV., USA.
Prof.Dr.Ercan Haytoğlu, PAU, Turkey
Prof. Dr. Alfina Sibgatulina, Moscov UNIV. Russssia
Prof.Dr.Fatma Acun, Hacettepe UNIV., Turkey
Prof. Dr.Danuta Chemielowska, Warsaw UNIV., Poland
Doç.Dr. Seadet Shikhiyeva, AMEA, Azerbaijan
Prof. Dr. Ayşe Kayapınar, Tekirdag UNIV, Turkey

Bu dergide Plagiarism intihal program kullanılmaktadır.

Plagiarism program is used in this journal
В этом журнале используется программа плагиата

Hakemler / Referees/ рецензент

Alpaslan CEYLAN Atatürk Üniversitesi
Hasan BAHAR Selçuk Üniversitesi
Hüseyin ÜRETEN Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Akın BİNGÖL Kafkas Üniversitesi
Oktay ÖZGÜL Atatürk Üniversitesi
Nezahat CEYLAN Atatürk Üniversitesi
Yavuz GÜNAŞDI Atatürk Üniversitesi

Prof. Dr. Hüseyin SEVER

Sunuş

Türkiye’de yerli uzmanların sistemli Arkeoloji çalışmaları 1933 yılında başlamış, Eskiçağ Dilleri ve Kùltürleri alanındaki araştırmalar ise Sumeroloji ve Hititoloji kürsülerinin kurulmasıyla bunu takip etmiştir. Prof. Dr. Benno LANDSBERGER’in kurduğu Sumeroloji Kürsüsü’nde yetişen ilk nesil Türk uzmanlar olarak Prof. Dr. Emin BİLGİÇ, Pof. Dr. Kemal BALKAN, Prof. Dr. Kadriye YALVAÇ ve Prof. Dr. Mebrure TOSUN gibi çok değerli bilim insanları yer almaktadır. Değerli hocamız Prof. Dr. Hüseyin SEVER ise ikinci kuşak Sumerolog olarak yetişmiştir. Değerli hocamız müze arşivi, yüzey araştırması, kazı çalışmaları ve akademik yaşantısında edindiğı mesleki birikim ile yazdığı bilimsel eserleriyle Çivi Yazısı Araştırmaları ve Mezopotamya-Anadolu Eskiçağ Tarihi Araştırmaları konularında Türkiye’nin yetkin uzmanlarından biridir. Prof. Dr. Hüseyin SEVER 1980’li yıllarda Prof. Dr. Emin BİLGİÇ başkanlığında kurulan ve yerli yabancı yetkin bilim insanlarının yer aldığı “Kùltepe Tabletleri Yayın Heyeti”nin üyesidir. Hocamız bu yayın heyeti tarafından hazırlanan ve Türk Tarih Kurumu tarafından neşredilen “Ankara Kùltepe Tabletleri I” eserinin yazarlarından. Ayrıca “Kùltepe Tabletleri” üzerinde yaptığı tarihi ve filolojik araştırmalarla çok sayıda bilimsel makale ve bildiri neşretmiştir.

Prof. Dr. Hüseyin SEVER, bugün Türk Üniversitelerinin Eskiçağ Tarihi Ana Bilim Dalı’nda akademisyen olarak hizmet eden, çok sayıdaki bilim insanının Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora eğitimlerinde hocalık yapmış, danışmanlık yapmış ve yol göstermiştir. Nitekim Ankara Üniversitesi Eskiçağ Dilleri ve Kùltürleri Bölümü ve Gazi Üniversitesi Eskiçağ Tarihi Ana Bilim Dalı’nda yetişmiş olan akademisyenlerin hemen hemen tümünde bilimsel katkısı ve büyük emeğı vardır. Bu vesile ile “Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi”nin beşinci yılının özel sayısını hocamıza olan vefamızın küçük bir göstergesi olarak “Prof. Dr. Hüseyin SEVER’e Armağan Sayısı” olarak sunmanın bahtiyarlığını yaşamaktayız. Dergimizin bu özel sayısına yazılarıyla destek veren tüm bilim insanlarına teşekkür eder, 25.05.2006 yılında emekliliğe ayrılan hocamıza sağlıklı uzun bir ömür dileriz.

Özgeçmiş

Hüseyin SEVER, KULA, 25.05.1939-...

Prof. Dr. Hüseyin SEVER, 25 Mayıs 1939 yılında Manisa İli Kula İlçesi Gökçeören (Menye) nahiyesinde doğdu. İlkokulu Gökçeören’de bitirdikten hemen sonra ailesiyle birlikte Salihli’ye göç etti. Orta öğrenimini Salihli Lisesi’nde tamamladı ve bu lisenin ilk mezunları arasında yer aldı. 1961-1962 yılları arasında Salihli Beşeylül İlkokulu’nda vekil öğretmen olarak çalıştı. 1962-1966 yılları arasında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü Sumeroloji Kürsüsü’nde Lisans eğitimini tamamladı. 30 Kasım 1966-Temmuz 1967 yılları arasında İstanbul Arkeoloji Müzeleri Tablet Arşivinde uzman olarak çalıştı. 1967-1969 yılları arasında Polatlı Topçu ve Füze Okulu’nda altı aylık eğitim döneminden sonra bir yıl altı aylık yedek subaylık görevini İstanbul Hadımköy’deki 1. Zırhlı Tümen Topçu Alay Karargâh Bölük Komutanlığı’nda tamamladı. 30 Eylül 1969 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Sumeroloji Kürsüsü’ne asistan olarak atandı. 1976 yılında ” Sargonitlerden Önceki Yeni Asur Çağı Tarihi Kaynakları ve Çıkan Sonuçlar” konulu tezi ile doktor unvanını aldı. Sumeroloji Ana Bilim Dalı’na 1991 yılında Doçent ve 2001 yılında ise Profesör olarak atandı. Prof. Dr. Hüseyin SEVER Almanca, Fransızca, İngilizce ve Kazakça dillerini bilmektedir. Ayrıca ölü diller diye adlandırılan ancak Eskiçağ Tarihinin kaynak dilleri olan Sumerce, Akadça, Hititçe ve Urartuca’yı bilmekte ve çivi yazısı ile yazılmış olan bu dillere ait tablet ve kitabeler üzerine neşredilmiş mesleki çalışmaları bulunmaktadır. Prof. Dr. Hüseyin SEVER Feriha SEVER ile evli ve Ahmet Çağrı isimli bir çocuk babasıdır (Yüksek Makine Mühendisi Ahmet Çağrı SEVER 8 Mayıs 2017 tarihinde henüz 41 yaşında iken Amerika Birleşik Devletleri’nde meydana gelen elim uçak kazasında hakkın rahmetine kavuşmuştur). Prof. Dr. Hüseyin SEVER ayrıca Bora ve Alp isimli iki torun dedesidir.

Çalıştığı Alanlar

1- 1962-1963 yılları arasında Salihli Beşeylül İlkokulu'nda bir yıl vekil öğretmen olarak çalıştı.

2- 1966-1967 yıllarında İstanbul Arkeoloji Müzeleri Tablet Arşivi'nde uzaman olarak çalıştı.

3- Öğrencilik ve asistanlık dönemlerinde Prof. Dr. Kemal Balkan'la birlikte Ağrı Patnos'ta Urartu kazılarına ve Nevşehir Hacı Bektaş'taki Sulucakarahöyük kazılarına katıldı.

4- Prof. Dr. Emin Bilgiç yönetiminde Bitlis Adilcevaz'daki Urartu kazılarına katıldı.

5-1979-1980 yılları arasında Ankara Üniversitesinin desteği ve izni ile Almanya'nın Mannheim ve Heideuseg üniversitelerinde misafir öğretim üyesi sıfatı ile araştırmalar yaptı. Bu arada Almancasını geliştirmek maksadıyla Mannheim'deki Goethe Enstitüsü'ne devam etti.

6-Prof. Dr. Emin BİLGİÇ başkanlığında kurulmuş olan Selçuklu Tarih ve Medeniyet Enstitü Derneği'nin genel sekreterliğini fahri olarak yürüttü ve ayrıca bu derneğin üyesi sıfatı ile de görev aldı.

7-Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yardım Derneği ve fakültenin satın alma komisyonu başkanlıklarını yürüttü.

8- Kapadokya Bölgesi olarak adlandırılan Nevşehir, Niğde ve Aksaray yörelerinde yaptığı yüzey araştırmalarından sonra, 1991-1999 yılları arasında Nevşehir ili Avanos ilçesi Sarılar kasabasındaki Zank Höyük'te Nevşehir Müze Müdürlüğü tarafından yapılan arkeolojik kazılara ilmi başkanlık yaptı.

9-1999-2001 yılları arasında Türkiye-Kazakistan ortak üniversitesi olan Kazakistan'daki Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi'nde Tarih-Filoloji Fakültesinin dekanlığını yürüttü.

Ayrıca Prof. Dr. Hüseyin SEVER'in Ankara Kültepe Tabletleri (Ortak 1. Kitap) ve ellinin üzerinde yurt içi ve yurt dışında yayımlanmış ilmi makale ve tebliğleri mevcuttur. Prof. Dr. Hüseyin SEVER, Ankara Üniversitesi Eskiçağ Tarihi, Gazi Üniversitesi, Kayseri Erciyes Üniversitesi ve Denizli Pamukkale Üniversitelerinin Eskiçağ Tarihi Bölümü öğrencilerine yüksek lisans ve doktora dersleri vermiş, imtihan jürilerinde başkanlık yapmış, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin tez ve doktora "babalığını" yapmış olup Edirne'den Van'a kadar Türkiye'deki üniversitelere bilim adamı yetiştirip her zaman onlara destek olmuştur.

Prof. Dr. Hüseyin SEVER'İN Bilimsel Çalışmalarından Bazıları:

BİLGİÇ, Emin-Hüseyin Sever-Cahit Günbattı-Sabahattin Bayram, (1990) Ankara Kültepe Tabletleri I, TTK Yay., Ankara.

SEVER, Hüseyin, (1999) “Asur Ticaret Kolonileri Çağın'da (M.Ö.1970 1750) Anadolu Dışına Çıkışı Yasaklanan Bazı Madenler”, XII. T.T. Kongresi-Kongreye Sunulan Bildiriler, Cilt I, Ankara. s. 85-94.

SEVER, H. - ÇEÇEN, S. (2000), “Naruqqum – Ortaklığı Hakkında Yeni Bir Belge”, Ar. An, Volume IV, Ankara, s. 167 – 175.

SEVER, H. (1987), “Asur Siyasi Tarihinin Ana Devreleri”, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Dergisi, Cilt XXXI, Sayı 1-2, Ankara, s. 421 – 428.

SEVER, H. (1990), “Yeni Kültepe Tabletlerinde Geçen “Kīma awāt naruā'im” Tabiri ve Değerlendirilmesi”, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Dergisi, Cilt 34, Sayı 1-2, Ankara, s. 251 – 265.

SEVER, H. (1992), “Anadolu'da Nişanın Bozulması Hakkında Verilmiş Kaniş Karumu Kararı”, Belleten, Cilt LVI, Sayı 217, Ankara, s. 667 – 674.

SEVER, H. (1998), “Amütum Ticareti İçin Verilmiş Bir Ruhsatname”, II. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu, Kayseri, s. 397 – 403.

SEVER H. (1996) Die Urformen der Börse und Inflation in Anatolien und ein Gestein, dessen Ausfuhr in der Zeit der Kolonie aus Anatolien Verboten ist (1970-1750 v. Chr.), Belleten Cilt LX, Sayı 228, Ankara, s. 237-246.

SEVER, H. (1995) “Die Urformen der Börse Und Inflation in Anatolien”, Ar. An, Volume I, Ankara, s. 134-136.

SEVER, H. (1991) “Kültepe Tabletlerinin Anadolu Tarihi ve Kültür Tarihi Bakımından Önemi” Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Dergisi, Cilt XXXV, Sayı 2, Ankara, s. 247-256.

SEVER, H. (1990) “Kültepe Metinlerine Göre "Birtum" Kelimesinin Yeni Anlamı”, X. Türk Tarih Kongresi-Kongreye Sunulan Bildiriler, Cilt II, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara. s. 467-479.

SEVER, H. (1995) “Yeni Belgelerin Işığında Koloni Çağında (M.Ö. 1970-1750) Yerli Halk ile Asurlu Tüccarlar Arasındaki İlişkiler”, Belleten, Cilt LIX, Sayı 224, Ankara, s. 1-16.

SEVER, H (1990) “Yeni Belgelerin Işığında Asur Ticaret Kolonileri Çağı Kronolojisinin Yeniden Değerlendirilmesi”, Uluslararası 1. Hititoloji Kongresi Bildirileri, 19-21 Temmuz 1990, Çorum. s. 134-139

SEVER, H. - ÇEÇEN, S. (1993) “New Developments About Anatolia’s Social History According to the II. Level Documents in Kültepe (4 levha ile birlikte)” Belleten, Cilt LVII, Sayı 218, Ankara, s. 41-54.

SEVER, H. (1995) “Anadolu’da Borsa ve Enflasyonun İlk Şekilleri”, Arc. An. Volume I, Ankara, s. 123–136.

SEVER, H. (1998) “Köle Satışı Hakkında Yeni Kültepe Metinleri”, H. Erkanal (ed.), CRRAI 34, TTK Basımevi, Ankara, s. 483-494.

SEVER, H. - ÇEÇEN, S. (1994) “Kültepe’deki II. Tabaka Vesikalarına Göre Anadolu’nun Siyasi Tarihi ile İlgili Yeni Gelişmeler”, XI. Türk Tarih Kongresi-Kongreye Sunulan Bildiriler, Cilt I, Ankara, s. 201-209.

SEVER, H. (1998) “Asur Ticaret Kolonileri Çağında Anadolu’da Madenler ve Yeni Maden Çeşitler”, Sedat Alp-Aygül Süel (ed.) III. Uluslararası Hititoloji Kongresi Bildirileri, Çorum 16-22 Eylül 1996, Ankara.

Prof. Dr. Hüseyin SEVER, Lisans öğrencileri ile (Emrullah ÇINAR, Ercan KELEŞ, Yusuf KILIÇ ve Alper Tunga ÇÖZEL 1990)

Prof. Dr. Hüseyin SEVER çalışma arkadaşları ile (İstanbul Arkeoloji Müzesi 1966)

Prof. Dr. Hüseyin SEVER, Bitlis Adilcevaz'daki Urartu kazılarında (Prof. Dr. Emin BİLGİÇ, Prof. Dr. Cahit GÜNBATTI ile 1967).

Prof. Dr. Hüseyin SEVER, Zank Höyük Kazı Ekibi ile (Prof. Dr. Sebahattin BAYRAM, Prof. Dr. Salih ÇEÇEN, H. Ali Şahin, L. Gürkan GÖKÇEK, Yusuf KILIÇ, Cevdet TAŞ, Mustafa BALABAN ve diğerleri).

İçindekiler / Contents / Содержание

Editörden/ From The Editor/ От Редактора

Makaleler/ Articles/ Статьи

Araştırma Makaleleri/ Research Articles/ исследовательские статьи

1-1949 Yılı (Kt. b/k) Kültepe Kazısından Aššur-ṭab’a Ait Bir Grup Borç Mukavelesi

A Group of Loan Contracts Belonged to Aššur-ṭab, from 1949 Excavation Season of Kültepe (Kt. b/k)

долговое соглашение по ассур-табе из раскопок в кюльтепе в 1949-ом году

Salih Çeçen- Faruk Akyüz.....1-28

2- Lohusalık Sendromu (al ana/alkarısı/albastı)’nun Eskiçağ Yakındoğu Toplamlarının Kültürlerindeki İzleri: Lilith Gerçeği

*Traces of Puerperal Syndrome (al ana/alkarısı/albastı) on Ancient Near East Society
Cultures: a Fact of Lilith*

*Следы пuerперального синдрома (Al ana/Alkarısı/Albastı) в обществе Передней Азии:
Существование Лилит*

Yusuf Kılıç-Elvan Eser.....29-60

3- Eski Asur ve Anadolu’da Avukatlık Kurumu

Attorney's Office in Old Assyrian and Anatolia

Институт адвокатуры в Древней Ассирии и Анатолии

Hasan Ocak.....61-74

4- Asur Ticaret Kolonileri Çağı’nda Anadolu’daki Hukuki Uygulamalar Üzerine Bazı Değerlendirmeler

Some Considerations on Legal Practices in Anatolia in Old Assyrian Colony Period

Анализ юридических процессов в Анатолии в период Ассирийских торговых колоний

Sebahattin Bayram-Ömer Kahya.....75-92

5- Urartu Devleti'nin Kuzey Bölgesinde Önemli bir Kale: Tuzla Kalesi

An Important Fortress in the Northern Region of the State of Urartu: Fortress of Tuzla
важная крепость в северном регионе государства урарту: крепость тузла

İbrahim Üngör.....93-129

6- Asur Devleti'nin Anadolu Politikasında Hubuškia Ülkesinin Rolü

Role of Hubuškia Territory Concerning at the Anatolian Policy Of Assyria
роль страны хибушкия азиатийской политике ассирии

Suzan Akkuş Mutlu.....130-152

7- Sumerliler ve Dilleri Hakkında Bazı Notlar

Some Notes on Sumerians and their Language
Некоторые заметки о шумерах и их языке

İrfan Albayrak-Hakan Erol.....153-163

8- Pisidia Altıkapılı Kaya Kilisesi'ndeki Kaya Üstü Resimlerine (Petroglif) İlişkin Bir Gözlem

An Observation on Rock Arts in The Altıkapılı Cave Church, Pisidia

Сведения о наскальных рисунках (петроглифах) в наскальной церкви Алтыкапылы в Писидии

Metin Ocak.....164-176

9- Sumerlilerin Kökeni ve Kültürü

Origin and Culture of Sumerians

Происхождение и культура шумеров

İlhami Durmuş.....177-200

10- СТРОИТЕЛЬСТВО ФОРТИФИКАЦИОННЫХ СООРУЖЕНИЙ В АЗЕРБАЙДЖАНЕ В КАМЕННЫЙ ПЕРИОД

Taş Devrinde Azerbaycan'da Fortifikasyon Yapılarının İnşaatı

Construction of Fortification Structures in Azerbaijan in the Stone Period

Nurulla Aliyev.....201-218

11- Asur Metinlerinde Alzi krallığı ve Muşklar

Kingdom of Alzi and Mushkians in the Assyrian texts

Царство Алзи и мушки в ассирийских текстах

Allahverdi Alimirzayev.....219-230

12- Sumer ve Türk Dilleri Arasındaki Söz Dizimi ve Bazı Eklerin Benzerlikleri Üzerine Bir Değerlendirme

An Evaluation of Syntactic and Some Suffixal Similarities Between the Sumerian and Turkish Languages

Анализ соответствий синтаксиса и некоторых окончаний шумерского и турецкого языков

L.Gürkan Gökçek- Oğuzhan Abacı.....231-253

İndex ve Veritabanlari/ Index and Databases/ Индекс и базы данных

Central and Eastern European Online Library

ODTÜ
METU

POL-index
Polska Baza Cytowań